

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XLVIII. Confessarii Ordinum Mendicantium habent à Summis
Pontificibus delegatam ex privilegio potestatem commutandi, &
dispensandi omnia vota, Summo Pontifici non reservata, etiam jurata.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

est recursus ad Papam, vel ad Nuntium ipsius, vel in mora est periculum, v. g. si quis virginem, aliàs honestam, voto castitatis obstrictam, occultè cognoverit, quæ concepto inde sætu, diffamabitur, nisi statim ducatur, nec facile potest adire Papam, &c. Et idem est dum quispiam post simplex castitatis votum contraxit matrimonium, estque in periculo magno violandi votum per incontinentiam, seu debiti petitionem, nisi statim dispensetur, &c. In casibus tamen ejusmodi, Episcopi solum eatenus dispensare possunt, quatenus necessitas exigit; & idè taliter dispensatus, mortuà uxore, votum suum tenetur observare, estque violator illius, si durante matrimonio committat adulterium.

380 Dixi per accidens in ejusmodi casibus Episcopum in votis illis dispensare posse; tamen enim id jure ordinario posse putet Vidal in Arca vitali inquisit. 3. de voto n. 77. & Bordonus apud ipsum, idque probabile existimet Bonæ-Spei n. 81. quia (inquiunt) Episcopi jure ordinario dispensare possunt in omnibus votis non reservatis, qualia illa sunt in dictis circumstantiis. In contrarium est communis & vera sententia Doctorum, aientium, ejusmodi vota, etiam in circumstantiis illis, esse reservata quoad potestatem ordinariam; tamen si Papa, per rationabilem epycheiam committere præsumatur extraordinariam & delegatam (in illis circumstantiis) dispensandi potestatem.

381 Si dicas non apparere rationem, cur Papa sibi reservare conceatur potestatem ordinariam dispensandi in illis votis, pro casu necessitatis, magis quam potestatem ordinariam absolventi à casibus Papalibus pro articulo mortis.

Respondeo rationem potiore esse, quia ex declaratione Ecclesiæ habemus, nullam esse reservationem in articulo mortis: non habemus autem similem declarationem pro non reservatione votorum illorum, quoad potestatem ordinariam in casu necessitatis; nec eam necessitas exigit; non exigit (inquam) potestatem ad hoc ordinariam in Episcopo, vel quòd reservatio tunc sit absolutè nulla: cum necessitati satis subveniatur per potestatem ex allegata præsumptione delegatam, remanente reservatione quoad potestatem ordinariam.

CAPUT XLVIII.

Confessarii Ordinum Mendicantium habent à Summis Pontificibus delegatam ex privilegio potestatem commutandi & dispensandi omnia vota, Summo Pontifici non reservata, etiam jurata.

382 Ita Suarez, Rodriguez, & communiter alii, qui de Regularium Privilegiis scripserunt. Quia potestatem illa commutandi Benedictinis Congregationis S. Justinae concessit Eugenius IV. Bullà *Etsi quolibet* 11. apud Rodericum. Et Cisterciensibus Regularis Ob-

servantia in Regno Castellæ Bullà *Commissam* 22. apud eundem. Et Benedictinis Congregationis Montis Oliveri Julius II. Bullà *Etsi ad universos* 12. apud Confectum. Et Leo X. Camaldulensibus Bullà *Etsi à summo* 2. apud Cherubinum. Et Paulus III. Patribus Societatis Bullà *Cum inter cunctas* 7. apud Rodericum. Idque ad vota jurata extendit Gregorius XIII. Bullà *Decet Romanum*, dummodo commutatio in alterius præjudicium non fiat.

Potestatem verò in votis illis dispensandi, 383 Sixtus IV. Bullà *Sedes Apostolica* 5. apud Cherubin. Minimis concessit, dum concessit facultatem vota quæcumque *permutandi & relaxandi, prout Episcopi possunt*. Quam etiam concessionem Paulus IV. Minoribus fecit Bullà *Ex Clementi* 1. apud Cherubin. & Rodericum. Episcopi verò vota illa relaxare possunt non solum per commutationem, sed & per dispensationem. Id ergo Confessariis Mendicantibus pariter concedit Pontifex, dum non solum concedit potestatem permutandi, sed & relaxandi. Siquidem amplius concedit, dicendo, *permutandi & relaxandi*, quam si solum diceret, *permutandi*; aliàs superflue adderet, & *relaxandi*. Concedit ergo facultatem dispensandi, prout Episcopi possunt jure ordinario. Enimverò dispensare in votis est illa relaxare. Cùmque concessa relaxandi facultas favorabilis sit, nullique præjudicialis, restringenda non est ad solam facultatem permutandi, sed extendenda ad facultatem dispensandi, juxta reg. juris: *adia restringi, favores conveni ampliari*. Idque disertè expressit Nicolaus Francus Sixti IV. de Latere Legatus, dum Bullà *exhibita* (42. inter Bullas Sixti IV. apud Rodericum) Benedictinis Congregationis Vallisoletanæ concessit, ut *possint in talis non reservatis, in quibus potest Episcopus, dispensare*.

Dixi, in quibus Episcopi dispensare possunt 384 jure ordinario. Quia Confessarii Mendicantes dispensare non possunt in quinque votis Summo Pontifici reservatis, iis casibus, in quibus Episcopi solum per accidens, jure extraordinario & delegato dispensare possunt, ob necessitatem & impotentiam recursus ad Summum Pontificem. Nec certè decet potestatem illam aliis quam Episcopis concedi, ob materiæ gravitatem, quæ magnam in dispensante requirit prudentiam, magnamque judicii maturitatem. Et aliunde in generali concessione non veniunt ea quæ speciali notâ digna sunt, cujusmodi sunt quæ Episcopis non nisi extraordinariè conceduntur.

Collige, dictos Confessarios posse dispensare 1. in voto non petendi dispensationem, vel eâ non utendi. 2. in voto castitatis non perpetuæ. 3. in voto non nubendi. 4. in voto paupertatis & obedientiæ, etiam perpetuæ, emisso in sæculo, uti docent Navarrus, Suarez, Malderus, Lessius, &c. Donatus tamen Laynensis to. 2. tr. 17. q. 3. sub finem, & Pellizarius tr. de Monial. c. 1. q. 5. n. 9. merito

ritò excipiunt vota statùs, quæ sunt ex vi particularis Instituti à Sede Apostolica approbati, cujusmodi est votum obedientiæ, quod in sua professione emittere solent Tertiarii & Tertiaria nostri Carmelitici Ordinis. Quia ejusmodi vota sunt speciali notâ digna, estque recepta ista juris regula, in generali concessione non veniunt, quæ specialem rationem habent. §. in voto assumendi Ordines sacros, vitam eremiticam, devotariam, &c. 6. in voto peregrinationis ad Virginem Lauretanam, & quarumcumque aliarum peregrinationum, exceptis tribus supradictis. 7. in voto transeundi ad religionem strictiorem. Sic ex communi sententia Sotus l. 7. q. 3. a. 1. Navarrus, Suarez, &c. Idem asserentes de voto ingrediendi religionem strictiorem, non quoad substantiam (quomodo est reservatum) sed quoad qualitatem illam strictioritatis; sicut & de voto, quod quis vovisset peregrinari pedibus in Hierusalem, quoad ly pedibus.

386 Advertant tamen, sive Confessarii proximè dicti, sive alii quicumque dispensandi potestatem habent, nullam in votis dispensationem esse validam, nisi subsit causa. Ita omnes communiter cum S. Thoma a. 12. ad 2. Tum quia potestas dispensandi in votis non est dominativa, sed dispensativa, à Domino data in adificationem, non in destructionem. 2. Cor. 10. Tum quia humana autoritas validè condonare non potest quod Deo debetur, nisi Deus ratam habeat condonationem. Deus autem rationabiliter non præsumitur ratam habere condonationem rei sibi debita, ab homine factam, dum non tam condonatio est, quam dissipatio; qualem S. Bernardus censet esse dispensationem sine justa causa factam.

387 Potrò justas in votis dispensandi causas S. Thomas ibidem in corpore duas assignat, honorem Dei, & Ecclesiæ utilitatem: *Omnis dispensatio petita à Prelato debet fieri ad honorem Dei, in cujus persona dispensat, vel ad utilitatem Ecclesiæ, quæ est ejus corpus.* Ad honorem Dei reduci posse videtur tertia causa (quam Sotus l. 7. q. 4. a. 3. & Navarrus c. 12. n. 77. addunt) magna scilicet fragilitas voventis, quæ timetur per violationem voti Deum inhonoraturus, nisi cum ipso dispensetur. Verùm ea in re magnâ opus est prudentiâ, jureque metuendum, ne plerique dispensatores errent: quia *quæritur inter dispensatores ut fidelis quis inveniatur.* Et ideò imperiti onus istud dispensandi facile non debent suscipere, nisi graviter errandi periculo sese velint exponere, tamquam mali dispensatores, in rebus Domini temerè se gerentes.

CAPUT XLIX.

Vitia religioni opposita. Atque imprimis superstitio.

388 HActenus de religione egimus, deque actibus ipsius; superest ut de vitiis religioni oppositis agamus. Potrò religioni duo vitia

Tom. II.

opponuntur, unum per excessum, videlicet superstitio: alterum per defectum, scilicet irreligiositas. *Superstitio* religioni per excessum opponi dicitur; non quòd Deus cultu nimio colipossit, sive quòd amplius veri cultus Deo queat exhiberi, quam religio præscribit; sed quia *superstitiosus exhibet cultum divinum vel cui non debet, vel eo modo quo non debet,* ait S. Doctor q. 92. a. 1. in corp.

De irreligiositate infra, hîc de superstitione, 389 quæ nihil aliud est nisi *inordinata religio*, seu vitium religioni oppositum, quo cultus divinus vel exhibetur ei cui non oportet, vel ipsi Deo aliter quàm oportet. Unde dividitur in superstitionem falsi Numinis, & superstitionem veri Numinis, sive in eam quæ cultus soli Deo debitus redditur creaturæ, & eam quæ vero Deo exhibetur cultus falsus, vel superfluus, prout faciunt Judæi, adhuc modò ei veteris legis sacrificia offerentes. Quod profectò est mortale peccatum: quia, Apostolo teste, lex verus non tantum est mortua, sed etiam mortifera; sacrificia quippe illa Christum venturum significantia hodie sunt contra fidem, quæ Christum jam venisse credimus. Et huc reducitur peccatum eorum, qui ligna vel ossa promiscua pro veris & sacris Reliquiis fidelium venerationi supponunt, vel miraculosas imagines lucrandi vel decipiendi causâ mentiuntur, falsè miracula & revelationes studiosè prædicant, sicut & quicumque superfluum Deo cultum exhibent; superfluum (inquam) vel 1. ratione disproportionis cultus ad finem ipsius cultus (qui est ut homo det gloriam Deo, eique se subjiciat mente & corpore) vel 2. ratione contrarietatis, aut dissonantiæ cum ordinariis ritibus, usuque Ecclesiæ, à qua sicut fidei mysteria, sic Deum colendi ritum discere nos oportet, nec ipsâ inconsultâ recipere quidquam habens speciem contrarietatis cum Ecclesiæ cæremoniis, vel 3. ratione ineptitudinis ad promovendam pietatem, qualis reperitur in ritibus quibusdam vanis, humanâ fictione adinventis, qui ad Dei gloriam & pietatem nihil proficiunt, v. g. quòd oratio in tali charta in cera virgine scribatur, vel 4. ratione certitudinis vanæ, id est non fundatæ in divina promissione, expressâ vel tacitâ (qualis habetur per experientiam ab Ecclesia probatam, v. g. pro rabie apud S. Hubertum) quæ certi homines, certò credunt se, vel alium, à tali morbo, vel incommodo miraculosè liberandum, v. g. gestando Agnum Dei, Evangelium sancti Joannis, verba sacre Scripturæ, Sanctorum Reliquias, aliaque ejusmodi amuleta, ex se quidem pia, sed quibus nulla inest nec virtus naturalis, nec divina promissio, quòd per talia media id certò fiet.

Pium est quidem gestare Agnos Dei, aliaque ejusmodi amuleta; sed sic ut concurrant sex conditiones à S. Thoma q. 96. a. 4. præscriptæ. Prima, quòd nihil falsi contineant contra Scripturam, vel Ecclesiæ doctrinam. Secunda, quòd nihil in iis scriptum sit, quod